

Handläggare:
Daniel Lindfors/Marita Åkersten
Telefon: 08-508 36 235/08-508 36 215

Till
Äldrenämnden den 19 mars 2013

Medel för ökad bemanning inom demensboenden - uppföljning 2012 samt ansökan 2013

Förvaltningens förslag till beslut

1. Äldrenämnden godkänner förvaltningens uppföljning av medel för ökad bemanning 2012
2. Äldrenämnden godkänner förvaltningens förslag till fördelning av medel för ökad bemanning 2013.

Eva Frunk Lind
Direktör

Raili Karlsson
Avdelningschef

Sammanfattning

För att höja kvaliteten i stadens demensboenden har kommunfullmäktige beslutat att tillföra demensvården 350 mnkr under perioden 2011-2015. Ansökan om medel kan göras av stadsdelsnämnder eller enskilda utförare till äldrenämnden, som administrerar fördelningen av medel. År 2012 fördelade äldreförvaltningen 50 mnkr till totalt 323 enheter/avdelningar på 80 boenden. Äldreförvaltningens uppföljning visar att i genomsnitt har personalutökningar gjorts med motsvarande 144 årsarbetare. Av verksamheternas redovisningar framgår att personalutökningarna bidragit till att förbättra framförallt måltidssituationerna, aktiviteter och möjligheten till utevistelse. År 2013 fördelas 50 mnkr till 320 enheter/avdelningar på 78 boenden.

Bakgrund

För att höja kvaliteten i stadens demensboenden har kommunfullmäktige beslutat att tillföra demensvården 350 mnkr under perioden 2011-2015. Medel ska främst användas till ökad bemanning. Ansökan om medel kan göras av stadsdelsnämnder eller enskilda utförare till äldrenämnden, som administrerar fördelningen av medel. I enlighet med kommunstyrelsens justeringsärende 2011 har äldrenämnden i uppdrag att fördela 50 mkr för ökad bemanning inom demensboenden. Enligt kommunstyrelsens anvisningar skall ansökan om medel kunna göras av nämnder eller enskilda utförare till äldrenämnden. Vidare skall medlen fördelas till renodlade demensboenden och avdelningar för personer med demenssjukdom för att höja kvaliteten genom ökad bemanning utöver redan avtalade skyldigheter för utförare. Av kommunstyrelsens beslut framgår också att nämnd eller enskild utförare kan ansöka om maximalt 400 tkr per avdelning och år. I redovisningen skall styrkas att medlen använts till ökad bemanning. Äldrenämnden uppmanades att upprätta anvisningar för ansökningsförfarandet och redovisning, behandla ansökningar samt göra fördelning av medel.

I april 2011 antog äldrenämnden en modell för hur medlen ska fördelas till stadens demensboenden. Fördelningsmodellen innebär att alla boenden i stadens valfrihetssystem, oavsett regiform, skall ges möjlighet att få ta del av de medel som avsatts för att höja kvaliteten inom demensboenden i Stockholm stad. Ansökan görs per enhet/avdelning. Följande förutsättningar gäller för att demensboenden skall kunna ansöka om medlen:

- Enheten/avdelningen är avsedd för personer som är 65 år och äldre med demenssjukdomar.
- Enheten/avdelningen ingår i stadens valfrihetssystem och är inget profilboende.
- Minst 80 % av de boende på enheten/avdelningen kommer från Stockholms stad vid ansökningstillfället.

Efter ett ansökningsförfarande under januari 2012 fördelade äldreförvaltningen 50 mnkr till totalt 323 enheter/avdelningar på 80 boenden. Boenden med två avdelningar eller flera tilldelades 148,3 tkr per enhet/avdelning medan boenden med endast en enhet/avdelning tilldelades 200 tkr. 9 enheter/avdelningar uppfyllde kraven för extra medel, dvs. små enheter med begränsade samordningsmöjligheter, och beviljades upp till 400 tkr per enhet/avdelning.

För år 2013 har äldrenämnden i uppdrag att fördela 50 mnkr till stadens demensboenden enligt fastställd fördelningsmodell.

Ärendet

Uppföljning av 2012 års medel för ökad bemanning

I samband med ansökan 2013 har en uppföljning gjorts av de medel som beviljades 2012, se bilaga 1. För 2012 redovisas personalutökningar motsvarande ca 144 årsarbetare (åa) varav drygt 3 åa är sjukskötersketjänster. Den utökade bemanningen har huvudsakligen förlagts till dagtid, men även till stor del under eftermiddagar och kvällar. Tio boenden har använt medlen till att utöka nattbemanningen.

Av redovisningarna framgår att personalutökningarna bidragit till att förbättra framförallt måltidssituationerna, aktiviteter och möjligheten till utevistelse. Flera boenden beskriver också hur de kunnat utöka handledningen till personalen och att kontaktpersonerna fått utrymme för mer ”egentid” med de boende. Andra exempel är handledning av Silviasystrar, inrättande av demensombud och vårdhundsteam. Nedan redovisas några exempel på hur medlen har använts och vilka effekter de haft för verksamheten:

Axelsbergs VoB, Hägersten-Liljeholmen sdn

Demensombudet har varit en extra resurs i omvårdnaden på demensavdelningarna och demensdagvården och har varit till avlastning och stöd för personalen. Under tiden hon har arbetat på avdelningarna har hon samlat in avdelningarnas rutiner. Det har resulterat i tydliga skriftliga rutiner på varje demensavdelning för att öka kvalitén. Demensombud har också samlat in idéer, tankar och erfarenheter om avdelningarnas aktiviteter och varit delaktig på avdelningens möten i planering av aktiviteter. Enheten startade en kompetensutveckling för medarbetarna i form av studiecirkel inom demens, där den praktiska planeringen för genomförandet gjordes av demensombudet. Studiecirkel innehåller bl.a. demenssjukdomar, bemötande, aktiviteter och reminiscens.

Kista VoB, Attendo

Totalt har verksamheten utvecklats med bl.a. mer individuella aktiviteter för de boende. Samtlig personal har fått praktisk handledning av Silviasystrar i salutogent arbetssätt. Detta för att erbjuda en så meningsfull vardag som möjligt och möjlighet till aktivitet som ger möjlighet till glädje och trygghet för de boendena. Med utökad bemanning har arbetsbelastningen upplevts som minskad samt att medarbetarna uppfattar att de arbetar mer professionellt. Silviasystrar har dels arbetat på varje demensgruppboende och parallellt haft teoretisk utbildning på äldreboendet. Detaljerad dagplanering för vård och omsorgsinsatser finns, så brukarna får vård och omsorg utifrån uppgjord plan. Ett resultat av praktisk handledning av Silviasystrar och intresserad personal som kunnat utvecklas med en utökad bemanning.

Edö, Farsta sdn

Ökat individuellt stöd för personer med BPSD (oro och ångest). Möjlighet för kontaktpersoner att göra kortare utflykter; erbjuda egen tid till sina boende och att ge daglig stimulans till samtliga. Personalen upplevt mindre stress och mer arbetsglädje över att ge de äldre en lugnare och tryggare vardag, eftersom många med demenssjukdom tidvis behöver en person vid sin sida stor del av sin vakna tid.

Kattrumpstullen, Stiftelsen Rödakorshemmet

Under året har vi haft en Silviasyster anställd på 75 % samt aktiveringspersonal på 25 %. Detta möjliggjort ett utökat aktivitetsutbud för de demenssjuka. Vi har också förstärkt med personal på kvällstid vilket förbättrat kvällsrutinerna för de boende.

Blackebergs äldreboende, Bromma sdn

De beviljade medlen har möjliggjort en vidare satsning på de "språkrörsfunktioner" som vi startade upp redan 2010. Språkrören har stora delar av året arbetat må-fre dagtid för säkerställa stabilitet och kontinuitet. Vara tillgänglig för uppföljning av insatta åtgärder som t.ex. vid medicinändringar eller utprovning av hjälpmedel. Strukturera aktiviteter och öka närheten för anhöriga.

Sätra VoB, Skärholmen sdn

Enhetens Silviasystrar har i högre utsträckning kunnat frigöras för att handleda och ge stöd till den övriga omvårdnadspersonalen. Enheterna har även haft reflexionsledarutbildning för åtta personer under året samt att de som tidigare gått utbildningen har haft möjlighet till kontinuerliga reflexionstillfällen på enheterna. Antal anhörigrupper har anordnats för att öka kunskapen och att de anhöriga ska känna en trygghet i att deras nära vistas här.

Sofiagården, Vingslaget Omsorgs AB

Helg- och kvällsbemanningen har förstärkts med en personal och därmed har boende fått möjlighet till mer individuellt stöd och omvårdnad. Boende har fått en lugn och trygg miljö där måltiderna varit lugna och trivsamma och fler aktiviteter har erbjudits.

Förutom den redovisning som respektive boende skall inkomma med avseende hur föregående års medel förbrukats har detta följts upp vid de inspektioner och screeningar på vård- och omsorgsboenden som äldreförvaltningen genomfört. Frågan har också tagits upp vid de olika utbildningstillfällen som äldreförvaltningen arrangerat. I det fall det funnits oklarheter om eller hur medlen använts har äldreförvaltningen kontaktat ledningen på det aktuella boendet.

Ansökningar om medel för ökad bemanning 2013

Vid fördelningen av 2013 års medel har samtliga boenden som beviljades medel 2012 ombetts förnya sina ansökningar. Det har också inkommit ansökningar från boenden som inte beviljats medel tidigare.

Totalt har medel fördelats till 320 enheter/avdelningar på 78 boenden (år 2012 var motsvarande antal 323 enheter/avdelningar på 80 boenden). Ett boende om tre avdelningar har ej beviljats medel då verksamheten beräknas öppna 2013-04-01 varför det vid dags dato ej går att fastställa huruvida de kommer uppfylla kravet på 80 % boende från Stockholms stad.

För år 2013 har beloppet per enhet/avdelning justerats till 150 tkr. Beloppet avseende extra medel till små enheter med begränsade samordningsmöjligheter är dock oförändrat, dvs. max 400 tkr per enhet/avdelning. Likaså kvarstår minimibeloppet på 200 tkr i de fall ett boende endast ansöker för en enhet/avdelning. En sammanställning över samtliga enheter/avdelningar som beviljats medel 2013 redovisas i bilaga 2.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för verksamhetsplanering och upphandling. Kommunstyrelsens pensionärsråd har tagit del av ärendet den 12 mars 2013. De fackliga organisationerna har tagit del av ärendet i förvaltningsgruppen den 13 mars 2013.

Förvaltningens synpunkter

Enligt äldreförvaltningens bedömning har medlen för ökad bemanning haft avsedd effekt och inneburit reella kvalitetshöjningar på flertalet demensboenden. Majoriteten av såväl ansökningar som redovisningar visar på väl genomtänkta utökningar med tydliga målsättningar för vilka kvalitetshöjningar som ska uppnås.

Under senare år har såväl verksamhetsuppföljningar som brukarundersökningar pekat på måltidssituationen, aktiviteter och möjligheten till utevistelse som viktiga förbättringsområden. Stadens brukarundersökning för 2012 visar en ökad nöjdhet avseende utevistelser, måltider samt det sociala innehållet bland de boende på stadens vård- och omsorgsboenden jämfört med tidigare år. Det är tänkbart att denna förbättring kan relateras till de medel som fördelades till stadens demensboenden under föregående år. Av ansökningar och redovisningar framgår att det är just dessa områden som varit i fokus när verksamheterna planerat för sina personalutökningar. Detta har också framkommit vid de utbildningar som äldreförvaltningens kostinformatörer arrangerat där personalen berättat om hur de arbetat för att förbättra måltidssituationen på sina arbetsplatser.

Precis som föregående år redovisar flera boenden satsningar på utbildning och ökad handledning av t.ex. Silviasystrar vilket också ger långsiktiga effekter av medlen. Några boenden har planerat för personalutökningar som inte täcks av medlen för ökad bemanning och har aviserat att de för avsikt att själva finansiera den del av utökningarna.

Ytterligare en positiv effekt av de personalutökningar som gjorts är att flera deltidsanställda har fått utökad tjänstgöringsgrad. Äldreförvaltningen kan också konstatera att fördelningen av medlen har gett förvaltningen en god inblick i bemanningsplaneringen på stadens demensboenden.

Under 2013 planerar äldreförvaltningen att genomföra en fördjupad uppföljning av hur medlen för ökad bemanning använts och vilka effekter de haft för kvaliteten på stadens demensboenden.

Bilagor

1. Sammanställning av redovisade personalutökningar 2012
2. Sammanställning av fördelade medel för ökad bemanning 2013